

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дн Мариана Гърмидолова

**за научната и преподавателската дейност
на Ани Димова Златева,**

**във връзка с участието и в конкурс
за заемане на академичната длъжност “професор“**

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...

Научна специалност: Методика на обучението по изобразително изкуство
Тракийски университет, гр. Стара Загора, Педагогически факултет, катедра
„Информационни технологии, изобразително изкуство и чужди езици“

1. Данни за конкурса

Конкурсът за професор е обявен в ДВ, бр. 24 от 25.03.2022 г. На основание решение на ФС на ПФ (Протокол №30 от 19.04.2022 г.), в съответствие с чл. 4 на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 5 на Правилника за развитието на академичния състав в Тракийския университет (ПРАСТрУ) и доклад от Декана на ПФ е назначено научно жури за провеждането на конкурс за академичната длъжност „професор“ със Заповед на Ректора №1202 от 26.04.2022 г.

Документи за участие в обявения конкурс е подал един кандидат – доц. д-р Ани Димова Златева, преподавател в ПФ на Тракийския университет, гр. Стара Загора. Заключение на Комисията по приема на документи е, че представената документация на кандидата доц. д-р Ани Димова Златева покриват изискванията на ЗРАСРБ и ПРАСТрУ за

допустимост до участие в обявения конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по „Методика на обучението по изобразително изкуство“. Нарушения в процедурата на конкурса няма.

Настоящата рецензия е разработена въз основа на материалите, постъпили по конкурса, обявен от катедра „Информационни технологии, изобразително изкуство и чужди езици“ при ПФ на ТрУ.

2. Данни за кандидата

Ани Златева завършва магистърската си степен във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ през 1995 г., специалност „Педагогика на изобразителното изкуство“ и квалификация “Преподавател по изобразително изкуство и естетика в СУЗ и специалист по скулптура“. В професионалното си развитие Ани Златева работи като дизайнер и художник на свободна практика до 2002 г. През 2005 г. и е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност “Методика на обучението по изобразително изкуство“. През 2006 г. е назначена на длъжността „главен асистент“ по дисциплината „Методика на изобразителното изкуство“ в Тракийския университет. През 2013 г. на Ани Златева е присъдено научното звание „доцент“ по Теория и методика на обучението по изобразителното изкуство.

За периода 2006 – 2020 г. Ани Златева е взела участие общо в двадесет проекти: един международен, два национални и седемнадесет университетски. От 2009 до 2022 г. участва в 31 проекти за създаване на пясъчни скулптури, от които 11 в България и 20 в чужбина. В периода 1995 – 2000 г. е взела участие в 25 изложби.

Професионалният опит на Ани Златева съответства на направлението и специалността на обявения конкурс и я очертава като подходящ кандидат за академичната длъжност „професор“ в катедра „Информационни

технологии, изобразително изкуство и чужди езици“ в ПФ на Тракийския университет.

3. Данни за научните публикации

Представената за рецензиране научна продукция на Ани Златева за участие в конкурса е авторска и включва: монографични изследвания, статии, помагала и учебна литература. А именно:

- **Хабилитационен труд (монография):** *Интерактивни занимания с изкуство в неформална среда*. ISBN: 978-954-338-193-7, 2022 г., Академично издателство на Тракийски университет, 282 с.
- **Монография:** *How to read children's drawings*. ISBN: 978-99957-890-5-3 (electronic), ISBN: 978-99957-890-4-6 (paperback). University of Malta. Centre for Resilience & Socio-Emotional Health, 2019 г.
- **Колективна монография, глава в съавторство:** *Компетентностен подход в обучението на студенти от педагогически специалности*, ISBN 978-954-314-104-3, изд. Педагогически факултет на Тракийски университет, 2021 г.
- **Четири статии и доклади**, публикувани в списания, индексирани в Web of Science.
- **Седем статии и доклади**, публикувани в неререферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове.
- **Участие в колектив при разработване на Книги за учителя на 3 и 4 подготвителни групи**, изд. Булвест 2000, 2018 г.

- *Участие в колектив при разработването на Методическо ръководство на 3 и 4 подготвителни групи*, изд. Булвест 2000, 2018 г.
- *Участие в съавторство при разработване на Познавателни книжки за 3 и 4 подготвителни групи*, изд. Булвест 2000, 2019 г.

Научната продукция на кандидата покрива минималните национални изисквания за заемането на длъжността „професор“ по този показател. В своята цялост представените за рецензиране публикации от Ани Златева са разностранни, имат ясно очертана научна проблематика и се отнасят към професионалното направление и научната специалност на обявения конкурс. Публикациите отговарят на анотациите на автора. Представени са допълнително разделителни протоколи, указващи дяловото участие на Ани Златева в колективните издания.

Справката за цитирания в Scopus и Web of Science показва, че шест от публикациите на Ани Златева са цитирани в седем публикации. Девет нейни публикации са цитирани в монографии и колективни томове с научно рецензиране, а дванадесет – в нереферирани списания с научно рецензиране. Това доказва, че името на Ани Златева е добре познато сред колегите, които изследват проблемите на детското изобразително творчество както у нас, така и извън страната ни.

Ани Златева е член на редколегиите на списанията „Trakia journal of science“ и „Годишник на Педагогически факултет“ на ТрУ.

Като експерт Ани Златева е участвала в 13 научни журита със становища.

Била е научен ръководител на един докторант, който е защитил успешно.

4. Научна продукция

В своята цялост представената за рецензиране научна продукция на Ани Златева засяга проблематика, свързана с теорията и методиката на детското изобразително творчество. Основно това са разностранни проблеми, свързани с възможността за използването на детските творби като диагностично средство, развитието и диагностиката на надарени деца, работа с деца от рискови групи, проблеми на неформалното образование.

Монографията „*Интерактивни занимания с изкуство в неформална среда*“ разглежда особеностите на организацията и провеждането на интерактивни занимания с изкуство в неформална среда. Разглежда се въпроса за възникването и концепцията на неформалното образование. Представено е неформалното образование при обучението и заниманието с визуални изкуства. Изяснен е начина на използване на неформалното образование в музейна и галерийна среда и основната роля, която музейната педагогика има при неговото прилагане. Разглеждат се интерактивни форми на педагогическо взаимодействие в заниманията с визуални изкуства. Описани са интерактивни занимания с изкуство в популярна градска среда, споделен е опит от прилагането интерактивни занимания и техните педагогически аспекти на комуникация с визуалното изкуство в музейна среда.

В монографията „*How to read children's drawings*“ се разглеждат етапите, особеностите и значението на изобразителния процес в детската възраст. Представени са някои от най-често използваните рисувателни методики в съвременната педагогическа и психологическа практика. Монографията е илюстрирана с детски рисунки, събирани в период на повече от 20 г., които показват различни особености в детското развитие и разкриват различията в изобразяването на отделните изображения.

Подчертано е силното емоционално натоварване, което носят рисунките, което определя и значимостта на посланията, които децата влагат в тях.

Представените статии са свързани с разнообразни аспекти от теорията на детското художествено творчество, преди всичко на децата в предучилищната възраст. Обект на изследване е диагностичния аспект на детските рисунки, общуването с художествени творби в неформална образователна среда и влиянието, което те оказват върху детските емоции и възможностите за творчески интерпретации. С особена сериозност се поставя акцент върху методите на работа, които провокират интереса на децата към творбите на изобразителното изкуство. Фокус на научните интереси на Ани Златева са и деца от рискови групи. Изследва се благотворното въздействие на изобразителното изкуство с терапевтични цели. Изследователските интереси на Ани Златева са насочени и към надарените и талантливи деца, които остават незабелязани от педагозите. Посочени са редица показатели, по които можем да разпознаем надарените и талантливи деца в изкуството в ранен стадий на тяхното развитие.

Научните изводи в статиите се основават, от една страна, на задълбочен широкоспектърен теоретичен анализ на поставената проблематика, а от друга - на аргументирана и добре структурирана експериментална дейност. Това обуславя тяхната значимост и приложимост в педагогическата практика.

Участието на Ани Златева в колективи, създали помагала и учебна литература за децата в предучилищна възраст са и дали възможност да приложи на практика своите научни изводи. В някои от предоставените за рецензиране материали тя участва не само като автор, а и като художник на илюстрациите и графичен дизайнер.

В заключение, оценявам високо езика и стила на представената за рецензиране научна продукция. Научните изследвания се отличават с

отчетлива, логична структура, стегнатото изложение, аргументирани изводи. Публикуваните статии и монографии се основават на задълбочени проучвания и анализ, собствен опит, дългогодишна експериментална работа и представят значими за педагогическата работа изводи и тези. Те свидетелстват за разностранност, но същевременно и за концентрираност в полето на изобразителното изкуство. Научната проблематика е съобразена и с конкретните възрастови характеристики.

5. Научни приноси

Научните приноси са разгледани във връзка с отделните монографични изследвания и представените статии.

Приемам и потвърждавам подробната справка на Ани Златева за научните приноси по отношение на отделните публикации.

6. Преподавателска дейност

Преподавателската дейност обосновава участието на Ани Златева в конкурса за професор като една естествена и логична стъпка в професионалното и развитие. Справката за професионалната и ангажираност показва, че разработените от нея програми по отделните дисциплини са тясно насочени към професионалното направление и научната специалност на обявения конкурс. Става въпрос за дисциплините „Арттерапия“, „Арттерапия и артдиагностика“, „Дизайн и оформление на учебните презентации“, „Живопис“, „Рисуване“, „Скулптура“, „Перспектива“, „Педагогика на изобразителната дейност в детската градина“, „Съвременни техники в обучението по изобразително изкуство в детската градина и 1. - 4. клас“, „Теория и методика в обучението по изобразително изкуство в 1. – 4. клас“.

Широк е обхватът и на специалностите, в които Ани Златева преподава посочените дисциплини. В **бакалавърския цикъл** на обучение това са специалностите ПОИИГД, ПОИТ, ПНУП, ПУП, НУПЧЕ, Специална педагогика, Социална педагогика. В **магистърския цикъл** на обучение - специалностите ПНУП и ПУП.

Ани Златева е била ръководител на шест дипломанти от ОКС „бакалавър“, чиито дипломни теми са непосредствено свързани с проблематиката на детското изобразително творчество.

7. Заключение

Със своите научни разработки и изявени творчески способности Ани Златева е заела авторитетно място сред колегията на специалистите в сферата на художествената педагогика. Тя е доказан специалист с оригинални идеи, приложими не само в творческата и дейност, но и в теоретичните и научни изследвания. Публикациите на Ани Златева демонстрират задълбоченост, оригиналност, научноизследователски нюх и умения, които и позволяват да достигне до значими резултати със съществени приноси.

В своята цялост нейната научноизследователска и учебно-педагогическа дейност удовлетворяват напълно критериите за академичната длъжност „професор“.

Това ми дава основание да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви Доклад–предложение до Факултетния съвет за присъждане на академичната длъжност „професор“ на Ани Димова Златева, кандидат в обявения конкурс по: Област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по..., Научна специалност: Методика на обучението по изобразително изкуство. Предлагам на членовете на

научното жури да гласуват за това предложение.

Рецензент:

(проф. дн Мариана Гърмидолова)

01.09.2022 г.

гр. В. Търново